

Inleiding Spiritualiteit

dr. Henk van den Bosch

Studiemiddag Confessionele Beweging, 5 april 2022

- Thema: confessionele spiritualiteit – geen idee wat dat is
- Namens de PThU – “diep geworteld, breed georiënteerd, scherp van geest, rijk aan spiritualiteit” – maar een PThU-spiritualiteit bestaat bij mijn weten niet
- Daarom benader ik spiritualiteit maar vooral vanuit mezelf en vanuit mijn werk
- Nascholing: predikantschap als prachtige en veeleisende baan (“zijnsberoep”) →
 - Beroep (bekwaamheid) – toenemende professionalisering (bv. innoverend ondernemer)
 - Persoon (geschiktheid) – toenemende personalisering
 - Ambt (bevoegdheid) – toenemende clericalisering, afkalkend kader
- Noodzaak van een dragend midden – spiritualiteit: wat maakt dat ik doe wat ik doe?
- Een definitie: “The way in which a person experiences the relationship to God, and nurtures and expresses his or her faith with a special emphasis on Christian practice” (Stangeland Kaufman) – geeft een aantal kenmerken goed weer:
 - Centraal staat de relatie tot God
 - Het gaat om de ervaring en vervolgens de expressie van geleefd geloof
 - Een expressie die gestalte krijgt in christelijke praktijken → spiritualiteit geeft richting aan handelen, zeker ook aan het handelen van de predikant: weten waarom je doet wat je doet en daarmee ook wat je niet doet
- Daarmee wordt meteen ook scherp wat de hier bedoelde spiritualiteit **niet** is:
 - ‘Freischwebend’ – onderscheid algemene-religieuze-christelijke spiritualiteit (en dus per definitie confessionele spiritualiteit?)
 - Wereldafwendig – *pneumatikos* = “wij hebben de Geest die van God komt”, aldus Paulus in I Kor. 2: 14-15, waarbij geest staat tegenover vlees = alles wat afleidt van God
 - Onderscheid spiritualiteit-theologie: spiritualiteit als geleefde religieuze ervaring gaat vooraf aan theologie, theologie is reflectie, taal (traditie) en kritische evaluatie
- Voorbeeld: Mk. 6, 30-44 → een wonderverhaal maar ook een richtinggevend verhaal → waar we zijn (afgelegen plaats), wat we te doen hebben (geven jullie hun maar te eten, niet: stuur ze naar de dorpen in de omtrek), en wat we te verwachten hebben (de mensen worden gevoed, niet vanwege de kwaliteit van ons brood maar onder de zegenende handen van de Heer).
- In het werk: in pastorale supervisie (begeleiding van integratie van academische theologie en praktische ambtsuitoefening) en primaire nascholing steeds een spa dieper (triple loop): doe ik de dingen goed, doe ik de goede dingen, wat maakt dat ik doe wat ik doe; vervolgens ook aandacht voor hoe je die spiritualiteit dan onderhoudt
- Op deze wijze wil ik zo ook in de oefening aan de slag

Een oefening

Deze oefening nodigt je uit om eens na te denken over je spiritualiteit en de richting die je vandaaruit geeft aan je leven.

- Welke Bijbelpassage (of welke Bijbelse figuur) kies je als sleutel voor je spiritualiteit? Schrijf die op een kaartje en omcirkel vervolgens de woorden die je daarin het belangrijkste lijken.
- Inventariseer hoe je levenspraktijk (of een aspect ervan) er concreet uitziet. Leg je kaartje op een A4 en geef je concrete leven daaromheen een plaats.
- Waar stemmen visie en praktijk overeen? Waar lopen ze uiteen, zijn er spanningen? Eerst individueel, dan in tweetallen.
- Plenair uitwisselen:
 - Wat roept het verwoorden van visie aan de hand van een Bijbelpassage op?

- Stemmen visie en praktijk overeen?